

Munne- og Børgerskolerne i Riiben-
havn have hidtil været enten offentlige eller pri-
vate; til de første henhøre Kirkerne, fattigvæse-
nets og Militair-Statens Skoler, som hver have
deres eget autoriserede Opsyn; de sidste ere an-
lagde og vedligeholdte, deels af Selskaber, deels
af enkelte Personer.

De vel indrettede Munne-Skoler i Hovedsta-
den ere fundne utilstrækkelige for Stadens Folke-
mængde, og allevegne i Cognene har det manglet
paa de til Skolevæsenets Udvidelse og Forbedring
fornødne Fonds.

Et Reglement for samtlige disse Skoler ans-
ees nødvendigt, paa det at Undervisningen i dem
alle kan ordnes efter Nutidens Lær-, og sættes
under behørigt Opsyn; ligesom og, at nye Skoler,
saavidt fornødent, oprettes, og med de ældre sam-
les til et felles Foreeningspunct; samt, at For-
ældre og Børgere tilholdes og gives Leilighed til,
at lade deres Børn og Myndlinger forsvarligt
undervise.

I dette Niemed er følgende allerunderdanigst foreslaaet:

I. Om Bestyrelsen af Skolerne i Kiøbenhavn og Opbytnet med samme.

§. 1.

Samtlige Stadens og dens Forskørsers Skoler, under hvilket Religionsfund de end maatte henhøre, forsaavidt fra dem ikke dimitteres Caudidater til Universtitet, eller de have den egentlige lærde Underviisning til Formaal, skulle, hvad Overbestyrelsen og Overopbytnet angaaer, staaer under een Direction for Almue og Borger, Skolerne. Denne Direction paaligger det: at vaage over alt det, som kan bidrage til Elementair-Deals og Borgerfolevarsenets Fremme i Staden Kiøbenshavn og dens Forskørsder, samt med Nidkierhed at paasee, at Hensigten af dette Reglement opfyldes.

§. 2.

Alle de af ovenmeldte Skoler, som ikke have egne autoriserede Bestyrer, og ikke gaae ud paa lærde Underviisning, skulle, hver i sin Menighed, staae under en Skolecommissions specielle Tilsyn.

§. 3.

Skolecommissionerne oprettes staa, een for hver Menighed. De skulle bestaae af Geistlige og

Verdslige, flere eller færre, efter de Skolers Antal og Betsaffenhed, som enhver Menighed har eller behøver; dog saaledes, at selv i den mindste Menighed nogle Verdslige virke tilfammen med de Geistlige.

Menighedens Præster, som paa Embeds-Degne ere Lemmer af Skolecommissionen, foreslaaet til øvrige Medlemmer dem bekiendte gode og duelige Mænd; blant hvilke, eller andre, Directionen vælger det Antal, den anseer fornødent.

§. 4.

Det bliver Skolecommissionernes Pligt, hver i sin Menighed, at drage Omforg for, at Hensigten af Skoleunderviisningen opnaaes i Overeensstemmelse med dette Reglement, og at Menighedens til dem betroede Skoler holdes i den tilberedte Orden; til hvilken Ende Medlemmerne, efter indbyrdes Aftale, dele det specielle Tilsyn imellem sig, saaledes som de finde det tjenligst til Hensigtens Fremme.

Ogsaa staaer enhver Skolecommission til Ansvar for, at ingen, som et bevislig er vaccineret, eller har haabt de naturlige Kopper, optages til Underviisning i Menighedens Skoler.

A. Undervisningens Gang.

§. 8.

Naar nogen nye og fuldstaendig offentlig Elementair-Borgerfole indrettes, bør den have 3 Hovedclasser, og Undervisningens Gang deri være følgende:

Første eller nederste Hovedklasse.

Lette Samtaler holdes, sigtende til at øve Sandserne og vække Opmerksomhed og Eftertanke — Øvelse gives i at nævne bekiendte sandsfellige Ting og udtale Ord — at tale tydeligt og reent og opløse Tingenes Kiendtegn og Egenskaber — lære at kiende deres Nytte og Brug; alt ved at forevise, saavidt mueligt, Tingene selv, hvortil især vælges Gienstande af Naturen.

Undervisning meddeles ved forte Fortællinger, som Børnene, saa godt de kunne, fortælle igjen — Forsøg gøres ved Samtaler til at vække religiøse Følelser — Børnene læres at kiende Bogsstaver ved Hielp af Skoletavler, at skrive bekiendte Genstaves, og længere hen Gleeftaves-Ord af Hovedet og Bogen.

Øvelse i den sammensættende og siden i den opløsende Stavemaade og i Syllaberne, foretages med flere Børn ad Gangen — forte Sætninger læses

§. 5.

Der som nogen, Directionen bekiendt, agter Mand er formaaget til at have Tilsyn med et eller andet privat Institut, eller nogen privat Skole, som ikke har egen autoriseret Bestyrelse, kan han, naar han, med Directionens Samtykke, tiltræder Skolecommissionen, vedblive det specielle Tilsyn med Institutet eller Skolen.

II. Skolegangens Diemed.

§. 6.

Alt Børnene, ved deres Siæls og Legems Kræfters rigtige Udvikling, kunne dannes til gode oplyste og arbejdsomme Mennesker og Borgere, og til den Ende tidligen hindres fra Lediggang og Larser, vœnnes til Sædelighed og Orden, og anføres til saadanne Sundfaber og Kærdigheder, som ere nødvendige for Mennesket og Borgen, bør være Diemedet, hvorefter Undervisningen i Skolerne og alle Øvelser i samme maade indrettes.

III. Offentlige Skoler.

§. 7.

Som offentlige ere de Skoler at ansees der ere anlagde og vedligeholdte, eller herefter anlagges og vedligeholdes paa offentlig Beføining.

A. Ulla

Læses rent — der skrives Tal, Bogstaver og lette Ord — Begning læses: Ligeledes vannes Børnene, fra Skolegangens Begyndelse, til at tælle, at addere og subtrahere enkelte Tal i Hovedet, hvortil Exemppler tages af det daglige Livs sandfælsige Gienstande, og til at kende de letteste Tal-Sifre.

Hufommelses-Øvelser anstilles ved ganske korte til Børnernes Begreb passende Sætninger. Med Sang begyndes, saavidt Børnernes Alder i denne Klasse tillader saadan Undervisning.

Anden Hovedklasse.

Korhandsøvelserne vedligeholdes og fortsættes — Børnene vannes til at adskille og sammenligne bekendte sandsfælsige, og, længere hen, oversandsfælsige Ting, lette og siden vanskelige moralske Begreber; at udfinde Aarsag og Virkning, Hensigt og Middel; at gjøre Forskiel mellem Gifin og Virkeslighed.

Læsningen bringes til mekanisk Nigtighed, saaledes at alle enkelte Stavelser og Ord udtales rigtigt og tydeligt med en rent og naturlig Tone, og Skilletegnene iagttages. Nu og da fortsættes Stævningen af Hovedet til Lettelse for Læsningen og Aestfrivningen.

Ca.

Catechetiske Samtaler holdes over det Læse, hvorved det Mundværkligste af de almeennyttige Kundskaber, saasom Kundskab om Naturen, Mennesket og det borgerlige Selskab, letlighedsviis meddeles.

Estrivning bringes saavidt, at Lærlingen, saavel paa egen Haand som efter Forskrift — hvortil vælges Trykker af nyttigt Indhold — kan skrive taaleligt og selv udtrykke sine Tanker. Og saa øves Børnene i at læse Skrift.

Begnessøvelserne besaae endnu fornemmelig i Hoved-Begning, som gaaer til alle 4 Specier, med Anvendelse paa det daglige Liv. Børnene lære ogsaa nu at kende sammensatte Tal, samt at addere og subtrahere paa Tavlen.

Begyndelses-Grundene i Geographie, især Fædrelandets, forbunden med Underretning om dets vigtigste Naturproducter, og mærkelige Fortællinger af dets Historie foredrages.

Hufommelsen øves ved fattelige bibelske Sæntenser og andre, for denne Alder passende, morsomme Bærs og Santesprog, som, forklarede, øves Børnene at lære udenad hjemme. De maae nu ogsaa ofte gientage Hovedindholdet af det Læse, eller af mundlig foredragne Fortællinger, med deres egne Ord.

Ua.

Undervisning i Religion gives efter Børnenes Gattevne i Overeensstemmelse med de befalede Lærebøger; og dermed forbindes udvalgte bibelske Historier og udvalgte Psalmer.

Sangen fortsættes ved Øvelse i lette Psalmer, melodier; ligesom og ved andre gode Bedrenes Løds, og Almue-Sange.

Disse 2de Hovedklasser kunne, efter Skolernes forskellige Indretning, have forskellige Underskasser.

Naar et Børn udskrives af 2den Hovedklasse, maade det i Almindelighed have bragt det saaledes vidt, som §. 65 fordrer af dem, der maade confirmeres.

I Henseende til de Børn, med hvilke man kan gaa videre, forholdes paa samme Maade, som nedenfor er bestemt om Børnene i 3die Hovedklasse.

Begge Rier kunne undervises tilsammen i disse Classer, hvis Omstændighederne forbyde at adskille dem; men i 3die Hovedklasse maade denne Foreening opphøre. Den adskilles derfor i 2de Afdelinger:

1ste

3die Hovedklasse.

a. Øverste Dreng- Klasse.

De forhen nævnte Forskandsøvelser fortsættes med vanskeligere oversandselige Sing, og anvendes til at ordne Sættene i visse Classer og danne sig almindelige Hovedbegreber.

Guldfornnere Læsning, endog af Vers, nære ere Sagtagelse af Skilletegnene, rigtigt Udtryk og Lønsald overholdes.

Catechisationen over Lærebogen for denne Klasse udvides til vanskeligere Sing.

Egne Øvelser anstilles til forekommende betydningstulde Udtryk, til eenskydige og fleertydige, til uegenslige og dermed beslægtede Ord og hele Ordtrækets Forklaring.

Med Øvelse i Skriftskrivning og i al Slags Skriftlæsning forbindes videre Ketskrivnings, og Stille-Øvelser, tiligemed Gientagelse og videre practisk Indprentelse af Grammatikens Hovedregler.

Egne Øvelser i at opsætte Breve af forskelligt Indhold, Beregninger, o. s. v. fremmes. Læsning, til Øvelse for Diet og Haanden drives især med Hensyn til Anvendelsen i det daglige Liv, altsaa til nyttige Medskabers og Maskiners Afbildning.

Regning fortsættes med hele og brudne Læsning af Hovedet som paa Læsten, med Hensyn til Øvelse

delse paa det daglige Liv, og Benyttelse af de mangehaande Anledninger dette giver, til at sætte Lærlingens Forkand i Virksomhed, gjøre ham bekendt med de gangbare Mynter, Vægt og Maal, og med saameget af Regning og Bogføring, som Børnenes tilfældige Besømmelse kræver.

Religionens Lærdomme udbiøles gradevis, efter som Lærlingernes Fattærvne fordrer det.

Kundskab gives om Mennesket, om dets Læggeme, forsaavidt Enhver bør kende dets Indretning for at forstaae de almindeligste Sundhedsregler, og om dets Siel, saamegen som behøves til at tænke over og iagttage sig selv, til tydeligt Begreb om sit Menneskeværd og til at understøtte den religiøse Undervisning.

Det almennyttigste foredrages af Naturhistorien, fornemmelig Fædrelandets, og af Naturlæren, for at kunne bedømme Naturen paa forskellige Maade, gjøre sig rigtig Forestilling om dens Frembringelser og deres Nytte, og indsee de sædvanlige Naturbegivenheders Oprindelse og Virkning; videre af Læren om Sunst og Haandværker (Technologie), for at lære de Unge, ved Bekendtskab med de mangfoldige Arter af borgerlig Virksomhed, at fatte den menneskelige Glæde og Opsindssomheds Værd og Fordele, tidligen at vække

Læns

Lærnsomhed og Stræben efter Forbedringer hos dem, og lette dem Valget af en, med deres Lyft og Kræfter passende, Næringsvei.

Geometrien læres i sammenhængende Undervisning, og isørigt af den practiske Mathematicke saadanne Sætninger, hvis Kundskab er af vigtig Nytte ved mange Haandtering, og de almindeligste Redskabers og Maskiners Brug, ved hvis Anvendelse mangt et Arbeides Missheld eller lange somme Gang og mangen anden Skade kan forebygges.

Af Læren om Himmellegerne gienneengaaes saameget, som er nødvendigt for at kende den stjernefulde Himmel, de vigtigste Himmellegeres Bevægelse, Soels og Maane-Forandringerne med deres Indflydelse paa Mærets og Dagens Afvekslinger, Formørkelsernes Marsag, Almanakkers rigtige Brug.

Videre læres det Almennyttigste af Geographie, især Fædrelandets, og af de øvrige Landes saameget, som er ethvert Menneske vigtigt, for at kende noget til den Jord, der er anvist ham til Opholdssted, og at kunne gjøre sig rigtige Forestillinger om de Lande og Mennesker, som findes paa den befærdte Deel af Jordkloden. Afsluttet tært Navneregister paa Provinser og Steder, men

men en frugtbar, Forfanden og Sædbildningskraften spæsfættende Fremstilling af alt det, der gjør enkelte Lande vigtige for Mennesket som Mennesker og deres Frembringelser merkværdige for den tilkommende Haandværksmand og Kunstner.

af Verdens og især Fædrenelands Historie foredrages, hvad der er merkværdigt og lærerigt for Alle, hvad der især er skiftet til at vække ædel Deeltagelse i alt det, som angaaer Mennesker, og at nære fornøftig Fædrenelandskierlighed.

Af Landets Love og Forsætning bibringes saas meget, som behøves, naar Lærlingen, ved Indtrædelsen i Borgeransfundet, skal skianne paa dets Fordele, og ikke, ved Uvidenhed om dets Løve eller-Ulydighed imod dem, skade sig selv.

Af det tydske Sprog læres saa meget, at Børnene vel forstaae en ikke alt for vanskelig Bog.

Undervisningen i Sang, saavel den religiøse som Selskabsangen fortsættes i denne Klasse, med Tilleg af flere og vanskeligere Kirke-Melodier, og et større Forraad af Ungdoms- eller Almuesange, især af patriotiskt Indhold, der ere skikede til at vække Kierlighed til Konge og Fædrene Land, samt forvædle den selskabelige Glæde.

b. Øver-

b. Øverste Pige-Klasse.

Eftertanken søes ved at betænke Marsag, Sammenhæng og Nytte af mange Naturens Gienstande og det menneskelige Livs Tilbragelser; men især stærkes den moralske Dømmekraft. Til de catechetiske Samtaler vælges ofte saadanne Materier, som ikke nok kunne indprentes Qvindeskønnen fra Ungdommen af, saasom fræng Gædeligheds, Ansændigheds, Undseelses, Keenligheds, Huusligheds, Blidheds og Gredsommeligheds Værd, hvilke oplyses ved passende Fortællinger og Exempler.

Ved Læsningen sees paa rigtigt Udtryk, behagelig og naturlig Tone.

Lærlingerne maae bringes saavidt, at de kunne læse en god Bog med Forstand, uden dog at forledes til overdreven Læselyst.

Skrivning og Retkrøning paa sees, foruden med præctiff Øvelse i Modersmaalets Grammatik, saameget at de kunne skrive smukt og uden Feil, og udtrykke sig rigtigt i et Brev, i en Udgivts-Rægning, o. s. v.

Ogsaa Skriveundervisningen anvendes til manges, for Qvinden nyttig, Kundskabs Nøddeslæse.

S. Reg.

§ Regning læres dem at kiende Brøf, og de søes, især ved Regning af Hovedet, i saadanne Regnemander og Regningsfordele, som ofte bruges i Huusholdninger; hvorved forbindes Underretning om Priserne paa de sædvanlige Levnetsmidler og andre, til Huusholdningen og deres tilkommende Eftilling henhørende Ting.

Hufommelses-Ovelserne fortsættes, med påsende Bibelsprog, Psalmer og Sange, samt ved Omtagelse af de læste eller mundtlig foredragne Fortællingers Hovedindhold.

§ Geographie og Historie er det nok, at denne Classes Læringer bringe det til et almindeligt Oversyn deraf, med Tillæg af det Nærberødigste og Almeennyttigste, især om Gædrenelands det; og i Naturkundskaberne, at de lære at kiende de Frembringelser, som have oeconomicke Vigtighed, og overalt at de, ved rigtigt Begreb om Naturen, bevares fra Overtroe og utildig Frygt.

§ Denne Classe undervises og i Regning. Saa søes og Børnene i Sang, især i Arbejdsstimerne, hvortil benyttes Psalmer og andre moraliske, saavel som og muntre Sange; hvorved et påsende Valg af gode Selskabsange maas findes Sted.

§. 9.

Efter samme Grundplan bør ogsaa Undervisningens Gang i de allerede anlagte større offentlige Skoler, forsaavidt det ikke allerede er skeet, ordnes, enten paa eengang eller fra Tid til Tid, saaledes og saa snart, som best og beqvemmeligt kan blive mueligt.

§. 10.

§ De Skoler, hvor Elementair-Undervisning get gives i andre Sprog, end det danske, bør Børnene tillige lære at læse det danske Sprog, og i samme Frisfrigt at opsætte deres Lærker saaledes, som det fordres i de danske Skoler.

§. 11.

Gorsaavidt de større og fuldstændigere Skoler ikke overalt kunne finde Sted, kan og maas, for de i 8de §. bestreene Hovedclasser, særskilte, altsaa mindre, Skoler indrettes, saaledes at i een Skole ikkun undervises i de for første Hovedclasse, og i en anden i de for anden Hovedclasse, og atter i en anden i de for tredje Hovedclasse i ovennævnte §. bestemte Lærefag.

Ogsaa kan i een Skole undervises i to af de nævnte Hovedclasser tillige. Kun maas, ved saadanne Skolernes Forskielighed, iagttages, dels at Lærerne ere de Sag, de paa tage sig, fuldkomment

boyne, deels ogsaa at Børnene, ved første Skoleslegang, sættes i den Skole, hvortil de rigtigst henhøre, og siden i rette Tid beserges henlyttede fra den ene Skole til den anden.

§. 12.

Ligesom Skolerne, paa anførte Maade, kunne være forskellige i Henseende til Undervisningens Grader og Grændser, saaledes kunne de og være det i Henseende til Tiden, naar Undervisningen gives, saa at der ere:

- a) nogle, hvori de samme Børn, baade Formiddag og Eftermiddag kunne nyde Undervisning;
- b) andre, hvori een Afdeling af Børn om Formiddagen, og en anden om Eftermiddagen; hvor Afdeling i visse Tider, undervises; og
- c) andre, hvori Undervisning gives i Aften-timer; alt efter Indvaanernes, især de Næringsdrivende Borgeres og den arbejdende Classes, Leilighed og Laro.

B. Haaendarbejder og Legemsøvelser.

§. 13.

I alle offentlige Skoler, hvor og saavidt Undervisning gives frit, skal paasees, at Børnene

tillige i eller udenfor Skolen vænnes til Haaendarbejde, saa at de, ved en for deres Alder passende Omsøfselstættelse, kunne deri øves i den Tid, som ikke anvendes til Undervisningen.

§. 14.

Arbejdet bør især være af det Slags, som i det daglige Liv er almindeligt og gavnligt, og som for Børnene, efter Forskellighed af Alder, Alder og Kræfter, findes passende, samt hvortil i Skolebygningen kan være Leilighed.

Med Arbejdets afveklende Fordeling sees, blandt andet, ogsaa derpaa, at Legemskræfterne styrkes i det de øves, til hvilken Ende det Lettere altid maae gaae foran det Vanskeligere, og intet Børn anstrænges over Evne, eller sidde for længe uden Bevægelse i den frue Luft, forsaavidt dertil er Leilighed.

§. 15.

Endskjønt Anvisning og Øvelse altid maae være Dovedstøttet for Børnernes Arbejde i Skolerne, bliver det dog altid mueligt, at ogsaa noget derved erhverves. Hvoledes det, som saaledes erhverves, bedst kan anvendes til Nytte for Børnene, eller i anden Maade, bestemmes af vedkommende enhver Skoles Forefatte.

§. 16.

Gymnastiske Øvelser, naar dertil gives Leilighed udenfor Arbejdstimerne, skulle vælges af det Slags, der meest kunne bidrage til at give den Kraft, Smidighed og Behændighed, som Mennesket i Almindelighed og den arbejdende Klasse i særdeleshed behøver.

§. 17.

Til særskilt Badning for Pigerne i Skolen, naar og hvor samme findes fornøden, og for Drengene, i eller udenfor Skolen, bestemmes hver Skoles Børn visse Timer; og, ved Badningen udenfor Skolerne, gives Drengene tillige, under nøjagtigt Opsyn, Anvisning til at sømme.

C. Disciplin, Orden og god Stik i Skolerne.

a. Skolestuer.

§. 18.

Skolestuerne skulle, saameget mueligt, ikke allene være tilstrækkeligen lyse og rummelige, men og saaledes indrettede, at Lærerne, hver for sig, let kunne oversee alle deres Lærlinger, og af dem alle sees og høres. Hver Hovedklasse bør have sit Værelse for sig.

§. 19.

§. 19.

For at spare Rum til Skoleværelser i de offentlige Skolebygninger, og for ikke at udbøide disse Bygninger mere end behøves, antages til Regel, at ingen Lærer, som Lærer, gives herester Boepæl i Skolebygningerne; men allene da, naar det findes gaavnligt tillige at overdrage ham saadant Opsyn over Skolen, at han, for dette Opsyns Skyld, nødvendigen maae boe paa Stedet.

Jøvrigt bør Lærerne, som boe udenfor Skolebygningerne, indfinde sig der til den bestemte Tid.

b. Antal af Børn.

§. 20.

Det Antal Børn, som Læreren, paa eengang, kan undervise, bestemmes af Directionen. Hvor flere end det saaledes bestemte Antal Børn findes i Skolerne under een Lærer, maae de, hvis en nye Lærer ikke kan antages, enten fordeles til forskiellig Undervisningstid, eller hensesettes i andre Skoler. Men endog uden Hensyn til Lærerne maae ingen Skole anlægges for et større Antal Børn end 200.

c. Læreres Antal.

§. 21.

Hvor mange Lærere, i Forhold til Antallet af de Skolen søgende Børn, enhver Skole bør have

have, beror paa Omstændighederne, og bestemmes af Directionen efter Commissionens Forslag.

d. Timetabeller.

§. 22.

Saaledes Lærefagene i hver Klasse fordeles, saa at Tiden nyttes paa bedste Maade, og tilbørlig Afveksling finder Sted, bliver at anføre i Timetabeller, som, for hver Skoles og Classes hele Undervisning, udfastes af Lærerne hvert Halvaar, forelægges dernæst de Næst, som have specielt Tilsyn med Skolen til Approbation, og, naar de ere approberede, opslaaes i Classen og nøie følges.

Det maae ikke berøve paa Forældrene, om Børnene skulle lære hvad første og anden Boveds klasse fordre; men derimod kan det overlades til dem, at bestemme, om de skulle lære det, som tredje Klasse fordrer, eller ikke.

e. Dagbøger i Skolerne.

§. 23.

Foruden en almindelig Hoved-Protocol, hvori hvert Barn har sit Folium, og hvori dets Indskrivnings- og Udskrivnings-Datum, dets Opfløstninger og Characterer ved de offentlige Examinationer o. s. v. anføres; holdes end videre saadanne Bøger og Lister, som Directionen maatte finde for

nødent at bestemme. Til denne Protocol og disse Bøger m. m. giber Directionen Schemata.

f. Examen.

§. 24.

Engang om Aaret skal der holdes offentlig Examen i enhver Skole.

Under den samlede Børn-giøre Rede for hvad de have lært, og da paastannes, hvilke der i enhver Klasse have lært meest og hvis Flid og Sædelighed har været udmærket, saavel som og hvorvidt de, der ville udskrives fra Skolen, have opnaaet de fornødne Kundskaber, eller om de behøve endnu at forblive i Skolen.

Ved denne Examen bør det Medlem af Examinationskommissionen, som har specielt Tilsyn med Skolen, stødigen være tilstæde. Af de øvrige Commissionens Medlemmer møder een eller flere, efter som de have Tid.

§. 25.

Ved Bestemmelse af Charactererne tages Hensyn, ikke allene til den ved Examen viste Fremgang, men og til den i det forløbne Aar udviste Flid og Opførsel. Examinations-Charactererne bestemmes af det Commissions-Medlem, der har det specielle Tilsyn, i Forening med Skolens Bestyrer og Lærerne, den nemlig, som hidtil har undervist Bør-

Børnene og den, som, hvis de opfyldes, skal modtage dem.

§. 26.

De Børn, som anses duelige til Opfyttelse i en højere Klasse, eller til Udskrivning af Skolen, maae af Lærerne anmeldes og foreslaaes for Commissionen, før Examen, at den, under Prøven, kan især være opmærksom paa disse. Denne Opfyttelse eller Udskrivning beroer da paa de i 24de §. ommeldte Personers fælles Afgiørelse.

g. Bøger til Undervisningen.

§. 27.

Inten Læs- eller Lære-Bøger, foruden de som af Kongen enten ere eller herefter borde autoriserede til Brug i Skolerne, maae i disse indføres, uden at de ere approberede af Directionen. Ved Valget paa sees fornemmelig, at de ere passende til Hensigten, og tillige at de erholdes for saa let Skib som mueligt, samt ikke afbryde for ofte og uden Nødvendighed.

h. Kirkegang.

§. 28.

De ældre Børn tilholdes jevnlig at møde i Kirken med en af Skolens Lærere; denne gienhemgaaer siden efter Prædiken med dem, tildeels i det Hiemeed, at lære dem at fatte dens sammenhæng.

hængende Goredrag, og lader dem, som ere ifaars dertil, opskrive et kort Indhold af den.

i. Tiden til Antagelse i Skolerne.

§. 29.

For at bedligeholde Lighed mellem Børnene i Henseende til Fremgang, og Sæthed i Underviisningen, samt paa det at Lærernes Arbejde ei, uden Nødvendighed, skal forøges, maae nye Børn ikke lettigen antages oftere i Skolerne, end 2 Gange om Aaret, nemlig Paaase og Liffelsdag.

k. Serier, samt nødvendig Udeblivelse.

§. 30.

De sædvanlige Serier maae af Skolecommisjonerne forforges saameget som mueligt. Naar der 14 Dage efter hinanden uafbrudt har været holdt Skole, kan Frihed en enkelt Eftermiddag tilstaaes.

§. 31.

Naar et enkelt Børn, for nogen Tid, nødvendig maae blive borte af Skolen, maae en af dets Forældre, dets Børge eller en anden af dets Foresatte anmelde det for den af Skolecommisjonens Lemmer, som har det specielle Opsyn over Skolen, og modtager da af ham en Tilladelses Seddel, som afleveres til Læreren.

Jøvrigt paafeer bemeldte Commissions-Medlem, naar Frihed fra Skolen skal have Sted, at alle de Børn, som undervises tilfammen, paa engang have Frihed; og naar de undervises, at de da alle, saavidt Sygdom og andre uundgaarlige Forfald ikke hindre det, ere tilfiede.

I. Skolelove og Skolepolitik.

§. 32.

Om den Erbødighed, som Børnene bør vise Lærerne, den Nøiagtighed, hvormed de bør påse Skoletiden, om Børnernes Nøenlighed, og hvad der ellers hører til Skoleorden og Skoletugt, m. v. foranstalter Directionen Lobe affattede. Disse Skolelove trykkes, og ophænges saaledes, at Børnene, der desuden, saasnart de kunne læse og forstaa dem, faae hver sit Exemplar, kan have dem for Hinde. Nogle Gange om Aaret oplæses de af Lærerne, og deres Hensigt og Nødvendighed forklares.

I disse Lobe og i Lærernes Instruxer bestemmer Directionen de Straffe, som, i Tilfælde af Børnernes Gorseelser, skulle finde Sted.

§. 33.

Gorsommer noget Børn, som til Skolegang er indskrevet, at møde i Skolen til bestemte Tider, advares og straffes det saaledes, som Skole-

lor

lobene og Lærernes Instruxer foreffriske, saafremt Skylden er hos Børnet selv; men er det Forsældrenes eller andre Forsattes Skyld, da ansees disse med gientagne Mulcter, indtil 10 Rbd. Salsværdie, hvilte Directionen bestemmer.

§. 34.

For enhver anden Gorseelse, som begaas i Skolesag, af Børnernes Forsældre og Forsatte, er Directionen endvidere berettiget til at dictere gientagne Mulcter, indtil 10 Rbdlr. Salsværdie, efter Omstændighederne, naar Sagen af vedkommende Skolecommission er oplyst og foredraget. Paa samme Maade kan den mulctere Lærere i Skolesag. Skulde Forsældrenes, de Forsattes eller Lærernes Gorseelse være af den Bessaffenhed, at Mulct ikke er tilstræffelig, har Directionen at faae den videre fornødne Foranstaltning.

m. Om Skolebørnernes Beklædning.

§. 35.

Forsældre eller de, som staae i Forsældres Sted, skulle være pligtige til at sørge for, at de Børn, som søge Skole, altid ere reenlige og forsynede med de nødvendigste Klædeslykker. Mangler saadant, advares Bedkommende om at afsjæspe Mangelen inden en vis Tid; seer det ikke, træffes Anstalt til, at det Manglende anskaffes med

der

Regres til Forældrene eller Børgerne, hvilke bør betale det Udlagde, med mindre de, med Attest fra Læstevæsenet, kunne godtgjøre deres Gattighed; i hvilket Fald Erstatning gives efter Foresøgning med Læstevæsenets Direction.

n. Betaling for Undervisningen.

§. 36.

Almindelighed gives Undervisningen i samtlige foranståede offentlige Skoler frit til alle de Børn, hvis Forældre eller Værger ikke kunne betale for dem; men forsaavidt Noget dertil har Bøene, og især, naar Børnene faae Undervisning i den tredie Hovedklasse, hvor Undervisningen endog, om ikke i alle, faa dog i nogle Skoler, kan efter Tid og Leilighed udvides til flere Gienstande, end i §. 8 ere nævnte, bestemmer Directionen en passende Betaling.

§. 37.

De Børn, som gives frie Undervisning, erholde ogsaa af Skolen Lære- og Læsebøger frit, naar Forældrene eller Børgerne ikke kunne anskaffe dem.

IV. Private Skoler.

§. 38.

Private ere de Skoler, som Etskaber eller enkelte Personer have oprettet eller hører oprette, uden Besøgning for det Offentlige, og almindeligen imod Betaling for dem, som søge disse Skoler.

§. 39.

Naar Noget hører sig anlægge privat Institut eller Skole, førre eller mindre, som ikke har lærd Undervisning til Formaal, maae han fremlægge sin Plan for Directionen til Bedømmelse, og derfra erholde Tilladelse til dens Jværfset, telse paa den Maade og under de Vilkaar, som foreskrives.

§. 40.

Hvad de nuværende private Instituter og Skoler angaaer, som allerede have erholdt den dem fornødne Tilladelse, men ikke have egne autoriserede Beskyttere, da har Directionen i Hensende til dem at vaage for, at de, i hvor meget de end i enkelte Dele gaae videre, end dette Reglement fordrer, dog i alt, hvad der angaaer Elementair, Undervisningen og Børgernes Dannelse, følge de, for vel indrettede Skoler, i det Forøgende angivne Grundsaetninger, og i det Helse bruge

bruge den deri foreskrevne Fremgangsmaade; samt, at deres Mangler, om nogen findes, paa bedste Maade afhjælpes, og at de Mænd, hvilke det specielle Opsyn over de private Skoler betroes, føre dette med behørig Narvaagenhed og Indsigt efter samme Regler, som ere bestemte for de Medlemsmer af Skolecommissionerne, der have specielt Opsyn med Sogne-Skolerne.

V. Et særskilt Slags af Skoler.

§. 41.

Sil foranførte Skoler, i hvilke Undervisning gives fra Børnenes 6te Aar indtil Confirmationen, kan endnu, naar Leilighed og Evne dertil haves, tilføies nogle Opsyns-Skoler for Børn under 6 Aar, og nogle Øvelses-Skoler for confirmerede Børn.

a. Opsyns-Skolerne.

§. 42.

Disse Skoler, hvor Børn under 6 Aar kunne henfattes, ikke saameget for at undervises, som for at være under Opsyn, naar Forældrene ikke formødelst Dagarbejde eller anden Narlæg, kunne selv have dem under Dine, have vel nærmest til Hensigt, at saadanne Børn kunne afholdes fra Gadeløben, og at Forældre, naar de ere hindrede fra

fra at passe smaae Børn, kunne have et Sted, hvor de kunne hensætte dem og være forvishede om, at de have godt Opsyn; men Børnene maae dog ogsaa her undervises, paa en legende og umærkelig Maade, ved de, i §. 8. for første Hovedklasse bestemte, Nævne- og Tale-Øvelser og øvrige, til Opmerksomhedens og Eftertanke's Opvækkelse sigtende Samtaler, ligesom og i at tælle, og Kiende Bogstaver, og ved lette moralske Fortællinger vækkes til at giøre Forskiel imellem Gødt og Ondt. Ogsaa anvendes her saameget af det for Arbeids-skolen i §. 14. bestemte Haandarbejde, som kan ansees passende for denne Alder.

§. 43.

Ovennævnte Opsyns-Skoler kunne betroes aldrende Fruentimmer, naar de dertil ere stiftede og villegen lade sig instruere. Hvorvidt det, med Hensyn til Skolernes nuværende Tilstand, kan tilledes saadanne Fruentimmer tillige at antage Læringer over 6 Aar, og saaledes at gaae videre i dem for første Hovedklasse foreskrevne Undervisning, eller om de dertil skulle antage Medhjælpere, vil beroe paa deres Duelighed, som de ved aflagt Prøve have at bevise, saavel som paa Skolecommissionernes Skøn.

Ogsaa maae herved paasees, at de for Opførelsen egentlig bestemte Børn, i Henseende til den for deres Alder passende Undervisning, ikke tør tabe ved at samles med ældre Børn.

b. Øvelses-Skolerne.

§. 44.

Endagskoler for Pigebørn og for Drenger forsaavidt saadanne, ved de allerede oprettede Endagskoler, ikke blive unødvendige, maae ikke kun være 3 Timer ad Gangen i det højeste. Hvert Skole maae have sin Skole. Skrivning, Regning, skriftlige Udarbejdelser, Oplæsning af en almeensnyttig Bog og derved foranlediget Forklaring, en Til Dagen til den hørte Prædiken eller til de i Kirken sunge Psalmer passende Religionsamtaler, kunne være Indholdet af Undervisningen.

Hvor Børnene have Leilighed til at arbejde hjemme, kan ogsaa noget opgives til skriftlig Udarbejdelse fra den ene Uge til den anden, hvilket da i Skolen bedømmes.

Undervisningen maae være frie, men ikke uden Orden. Lærernes Journal maae være, hvad hver Gang er foretaget, og Børnernes Glid.

Maade Læreren og Børnene maae ledes og opmuntres ved Skolekommissionens flittige Tilsyn.

§. 45.

§. 45.

Alle Skoler, som staae under Skolekommissionernes Tilsyn, fastsætter Directionen, ved specielle Reglementer og Instruxer, alle haad som henhører til den indvortes Orden, i Overensstemmelse med de i dette Reglement givne Befalinger.

VI. Forpligtelse til Skolegang.

§. 46.

Da Enhver, som engang vil indlemmes i Borgefsamfundet, bør i det mindste have de fornødne Elementaire-Kundskaber, saa bliver det alle Forældres og Børgers Pligt, at lade deres Børn og Myndlinger, fra den Tid de have fyldt deres 6te Aar og indtil Confirmationen, søge Skole eller gives Undervisning hjemme.

§. 47.

For ethvert skolepligtigt Børn, som søger Skole udenfor Sognet, skal, under Muldet som Directionen bestemmer, hvert Dalbaar, af Forældre, Børgere eller Husbønder, leveres Betalt til Skolekommissionen i det Sogn, hvor de boer, at Børnet søger Skole, og hvilken.

§. 48.

De Børn, som bruges til Haandsværks, og Sieneffe-Arbejde, kunne vel, naar de have lært saameget, som 8de §. fastsætter for en Borgerføles 2den Classe, men endnu ikke have naaet den Alder, som udfordres for at antages til Confirmation, fritages for Skolegang; men da maade, ved egen Skid hjemme, eller paa anden Maade, vedligeholde deres Kundskaber, og, indtil de ere confirmerede, engang om Aaret møde for Skolecommissionen i det Sogn, hvor de opholde sig, for, ved offentlig Examen, eller hvorledes Commissionen finder hensigtsmæssigt, at bevise deres Kundskaber.

§. 49.

§ Henseende til de Børn, som gibes Undervisning hjemme, bliver det Forældres og Værgers Pligt, for Skolecommissionen at godtgjøre, at Børnene undervises og, Tid efter anden, viderges de Elementair-Kundskaber, som ere bestemte for første og anden Hovedclasse.

§. 50.

Dersom det findes, at noget Børn, som har Undervisning hjemme, forsamles, eller at noget, som efter §. 48 er fritaget for at søge

Efor

Skolen, glemmer hvad det har lært, bør dets Fritagelse fra Skolegang ophøre.

VII. Foranstaltninger til almindelig Skolegang og Undervisning.

§. 51.

Saa snart Skolecommissionerne ere satte, optages i hvert Sogn Lister over de uconfirmerede Børn, efter Schemata, hvormed Commissionerne forsynes af Directionen, og som maae være saaledes indrettede, at al Oplysning kan erholdes, som er nødvendig efter §. 46/49, hvis Hovedbindhold tillige paa Schema forklares. Det leveres til enhver Huseier eller den, som paa hans Vegne foreskæer Huset, hvilken, under Mødet som Directionen bestemmer, er forpligtet til at lade enhver Beboer, som har uconfirmerede Børn eller Syende, der ere over 6 Aars Alder, skriftlig og under sin Haand tegne sit Svar paa samme for hver ham vedkommende Post, ligesom og at besvare for Sig selv, og derpaa at aflevere det til Commissionen, paa det Sted, som er ham anvist.

Hvor Commissionen, ved Modtagelsen, finder noget urigtigt eller udeladt i det besvarede

E 2

Efor

Schema, sendes samme Huuseieren tilbage til Berigtigelse.

Commissionen indsender de samlede Schemata, med en deraf udtagen Liste over de uconfirmerede Børn, til Directionen, og ledsager samme med sin bestemte Erklæring over dens Rigtighed.

Omberøffen af disse Schemata, saavel som alle øvrige Errender i Skolesager, besørges af Eognenes Undergravere, imod en passende Belønning for de nuværende, der bortfalder for deres Eftermand.

§. 52.

Gorfaavidt det nu befindes, at uconfirmerede Børn ikke søge Skole, eller ikke have eller kunne erholde tilbørlig Undervisning hjemme, har Directionen at drage Omforg for, at Skolegang kan anvise frit for de Børn, hvis Forældre eller Børger ikke kunne betale samme, og imod Betaling for de øvrige. Derfor de nuværende Skoler i Eognene ikke kunne modtage dem alle, bør nye Skoler oprettes, saasnart See kan, og imidlertid Undervisning anvise, ved Simelærere, i de offentlige Skoler, paa saadan Tid, da disses Børger kunne undværes fra den der ellers bestemte Undervisning.

De

De Forældre eller Børger, som kunne betale deres Børns eller Myndlingers Undervisning, advars derimod om, og holdes til, behørigt og ufortøvet at sørge for samme.

§. 53.

De i §. 51 foreskrevne Lister over uconfirmerede Børn, optages siden ligeledes, efter omlevede Schemata, for hvert Aar, strax efter Gyltetiden; og alle didhenhørende Forhandlinger tilendebringes saa betids, at intet Børn, for hvilket Skolegang bør anvise, forlænge savner Undervisning.

§. 54.

Naar Forældre eller Børger vise sig forsømmelige i at holde skolepligtige Børn til at søge Skole, eller endog selv afholde dem derfra, og de af Skolecommissionen forgiæves ere advarede, maa denne gjøre Indberetning derom til Directionen, som i Overensstemmelse med §. 34 mulctere dem. Det samme maa være gjældende for de Forældre, Børger og Foresatte, som efter §. 48 ere fritagne fra at lade deres Børn søge Skole, naar de, efter Advarsel, vægre sig ved at lade disse møde for Commissionen, for at bevise deres Sundskaber.

§. 55.

§. 55.

Alle Multer, som Directionen dicterer, og den Ersatning, som Forældre eller Børgere, ifølge §. 35, ansees pligtige at give, og som ved Skoledirectionens Resolution bestemmes, indrives af Underfogden. Kunne Multerne ikke betales, af Mangel paa Formue, affones de efter Forordningen af 6te Decbr. 1743 §. 15.

VIII. Lærerne, deres Biffaar o. s. v.

§. 56.

Ligesom det i Almindelighed skal paaligge Directionen at paasee, at Enhyer, som giver Undervisning i de under dens Tilsyn staaende Skoler, ikke saoner den fornødne Dueltighed, saa bør den især forvisse sig om, at de tilfommende Lærere og Lærerinder i den Henseende ere saadanne, at Undervisningen til dem kan betroes.

§. 57.

Engen maae derfor herefter antages som Lærer ved nogen offentlig Skole, eller tillades at nedsette sig, for at holde privat Skole til Undervisning i Elementair-Skuffaber, uden for Directionen at have godgjort sin Dueltighed til at undervise i de Fag, hvori Undervisningen skal gives.

§. 58.

Naar Directionen ikke, af fremslagde Vidnesbyrd og andre Omstændigheder, kan forsikre sig om den sig Anmeldendes Dueltighed, giver den ham Afgang til at vise sine Kundskaber og Læregaver ved Prøve-Undervisning i en dertil anvist Skole. Denne Prøve aflægges da i Overværelse af udnævnte Medlemmer af Directionen, eller andre, som den dertil vælger. Disse Udnævnte afgive deres Betænkning om Prøven til Directionen, som beslutter: om den, der har aflagt Prøven, kan antages eller ei. Ved forberedte Prøve maae i Almindelighed tages Hensyn til de, for en vel indrettet Elementair-Børgerskole i §. 8 foreskrevne Lære-Gjenstande; og maae De, som prøves, altsaa i det mindste

- a) ei allene kunde læse tydeligt og med Særdighed, men ogsaa i en god Tone, som viser, at de forstaae hvad de læse, og kan vedligeholde Opmærksomheden;
- b) forstaaeligt, og med Særdighed og Sammenhæng kunne forklare et opgivet Stykke af Religionslærebogen;
- c) forstaae vel at regne de 4 Specier, Regulaerne Tri og Brøf, i Hovedet og paa Tavlen;

- d) skrive en reen og regelmæssig Haand, baade danske og latinske Bogstaver;
- e) forstaae og kunne skrive deres Modersmaal grammaticalsk rigtig;
- f) være søde i at anfiske Korstandsbøvelser med Børnene; og
- g) ikke være ubekjendte med de første Grundfærdinger for Opdragelse og Undervisning.

Dog kan Directionen heri, efter Omstændigheder, gjøre Undtagelser, med Hensyn til de Stændene, i hvilke En eller Anden ei vil give Undervisning.

§. 59.

Derksom Nogen, der agter at paatage sig Undervisning i Elementair-Skolelærer, være sig i offentlige eller private Skoler eller som Højskolelærer, ønsker sig anbefalet ved Directionens Attest, da han ogsaa ham tilstødes Afgang til saadan Prøve, som den, hvorom i §. 58 er meldet, hvor, efter Directionen, naar hans Duelighed er bleven den bekjendt, har meddele ham Attest om: at han, og hvori han er befunden duelig, meget duelig eller udmærket duelig.

§. 60.

§. 60.

Det, som her er anført om Lærere, gielder og for Lærerinder, naar og forsaavidt Undervisning antvendes dem.

§. 61.

De private Instituter, som, under egne auctoriserede Besyrelser, hidtil have virket og fremdeles vedblive at virke med Held, og derved have erhvervet eller herefter erhverve sig Directionens Nødvendighed og Tillid, tillades det, saalænge Besyrelserne saaledes gaae frem, at antage, hvilke Lærere og Lærerinder de ansee for duelige og Instituterne gavnlige, uden at disse behøve at underkaste sig Prøve for Directionen.

§. 62.

Derksom Nogen, uden dertil at have erholdt Øvrighedens Tilladelse i den Orden, som Anordningerne foreskriver, maatte befindes at holde private Skoler, være sig for saa eller mange Børn, da skal det være forbudt dermed at forføre, indtil den, som saaledes holder Skole, har for Directionen godtgjort sin Duelighed, og fra den er holdt Tilladelsen.

§. 63.

De, som i de offentlige Skoler ansættes til Lærere i Grundstaber eller Haandarbejder, maae

lønnes saaledes, at de kunne have et, til Arbejdsdets Digtighed passende, Udkomme, hvad enten de ere faste Lærere eller undervise timestvis.

De af dem, som, med forsat Dørlighed og punctlig Skid i de dem paaagde Tjersninger, forbinde nogen overordentlig Dyrksomhed til Ungdommens Bedste og Skolevæsenets Fremme, kunne være forvissede om særdeles Anbefaling.

Ogsaa kunne saadanne Lærere, naar de have tiend lunge og troe, vente at komme i særdeles Betragtning, naar de søge Embeder eller andet; alt uden HenSyn til, i hvilket Institut eller i hvilken Skole de have givet Undervisning.

§. 64.

Gamle Lærere og Lærereinder, som have tiend med Skid og vprofret deres bedste Aar til Skolevæsenet, og som ikke kunne ansættes, enten ved Undervisningens lettere Sag eller ved Arbejds eller Opfynd-Skolerne, eller og paa anden Maade, sættes paa passende Pension; hvad enten de have tiend under Skolevæsenets forrige eller dets nye Indretning.

IX.

IX. Confirmationssprøve.

§. 65.

Uafmindelighed maae intet Barn antages til Confirmation, førend det har bragt det saavidt, som §. 8 har bestemt for Børn i anden Hovedklasse. Giften saalænge, indtil Directionen finder, at Skolevæsenets forbedrede Indretning her i Staden er kommen i behørig Gang, maae fordres mindre; dog maae, allerede forinden, intet Barn confirmeres af nogen Præs, førend det ved aflagt Prøve har bevist, at det, foruden Regionskandskab, kan læse i en Bog og hvad tydeligen er skrevet, regne i Hovedet de simpleste Operationer, og skrive nogenlunde rigtigt efter hørd Mæring, og som tilsiges.

§. 66.

Den i forrige §. nævnte Prøve aflægges for den Præs, hos hvem Børnet anmeldes til Confirmation, og et Medlem af vedkommende Skolecommission, hvilket Medlem Commissionen udnævner. De skriftlige Prøvespørgsmaal paategnes af disse to Skolecommissionens Medlemmer og indsendes til Skolecommissionen, som siden tilfjeller Directionen samme, for at denne derved kan faa et Oversyn over Fremgangen i det Høje.

Præs

Præven holdes, førend Præstens Undervisning begyndes; den, som da ikke kan hvad der foredrer, bliver at afsi.

Efter Confirmationen indsender enhver Præst til Skolecommissionen en Raadsliste over de Børn han har confirmeret.

I Henseende til de Børn, som confirmeres af Præster, der ikke henhøre til nogen Skolecommission, forholdes paa lige Maade, og udnævner Directionen de Mænd, som ved Confirmationens prøven skulle være tilsiiede med Præsterne.

§. 67.

De Børn, som efter §. 48 have været frifagne for Skolegang, maae ved Antagelsen til Confirmation medbringe, saavel det Beviis for Udfrisingen af Skoleprotocollen, de i sin Tid have erholdt, som Attest fra Skolecommissionen, efter samme §, at de have vedligeholdt den erhvervede Kundskab indtil Confirmationens Alderen.

§. 68.

Skulde Noget findes i Sognene, som har opnaaet det 18de Aar, men, formeddelt Skoleforfæmmelse og Ubundenhed eller nogen naturlig Mansges, ikke kan confirmeres, har Præsten herom at handle med Skolecommissionens øvrige Lemmer, og

og Sagen, efter Omstændighederne, at indberette til Directionen, til videre Foranstaltning.

X. Almindelige og Specielle Skolekasser, disses Indtægter og Udgifter, m. v. §. 69.

Enhver offentlig Skole eller Skole-Indretning, som nu har, eller herefter faaer egne Caspitaler eller Eiendomme, eller andre Indtægter, hvad enten disse ere givne eller gives fra Private eller fra det Offentlige, beholder disse, hver for sig, under sin specielle Beskyttelse.

§. 70.

Alt, hvad goddædigen er stienket, eller her, efter stienkes, til Skolevæsenets Fremme i Staten og dens Forskøder, skal anvendes efter Skolevæsenets og i Overeensstemmelse med de Grundregler, som for Skolevæsenet ere eller vorde foreskrevne.

§. 71.

Hvad, som gives til Almuens og Borgeres Skolevæsenet, uden nogen af Giberen nævnet Betsfæmmelse for Anvendelsen, benyttes for Stadens og Forskøderens Skolevæsen i Almindelighed, saaledes, som Directionen finder gavnligst.

§. 72.

Alle Mulder, som Directionen bestemmer, tilfalde ligeledes den almindelige Skolekasse.

§. 73.

Alle Udgifter, for enhver Skole især, bestrives først og fornemmelig af dens egne lærdeles dertil henlagde Indtægter. Forsaavidt disse ikke tilstrække, kommer den til Hielp fra den almindelige Skolekasse.

§. 74.

Ogsaa kunne private Skoler og Instituter, naar de bevisligen fortiene det, bente Hielp fra den almindelige Skolekasse, til Huusværelser, Læreres Løn og deslige, imod at saadan Understøttelse, under Directionens Overopsyn, hensigtsmæssigen anvendes.

§. 75.

Alle de Udgifter, som efter approberet Plan udfordres, enten som Tilskud til hidtil værende Skoler, eller til at anlægge eller vedligeholde fornødne nye Skoler, være sig Skolebygningers Opførelse, Udvidelse eller Vedligeholdelse, eller til de øvrige ved Skolerne befalede Indretninger, til Skolelærernes Lønninger, eller hvad i øvrigt i Dette Reglement er anført og, efter Omstændighederne, af Directionen findes nødvendigt, maaes for

forsaauidt de ikke paa den i §. 36 og 70 angivne Maade tilvejebringes, udredes af Stadens Kasse efter nærmere Bestemmelse; dog undtages herfra de Omkostninger, som maatte udfordres til den efter §. 8 for den øverste Hovedklasse bestemte Undervisning, hvilket, ved Accord med Forældrene, ved frivillige Bidrag eller paa anden Maade, blive at tilvejebringe.

§. 76.

Alle Indtægter for Skolevæsenet i Almindelighed samles til en Hoved-Kasse, og alle dets Udgifter bestrides af samme Hovedklasse. Ingen Indtægt antages og ingen Udgift udtæles, uden efter behørig Indtægs- og Udgifts-Ordre. Udgifter, som i samlede Summer udgives, for siden ved andre at uddeles i mindre Summer, saasom: ved Skolecommissionsmerne, i Arbejdsloferne, o. s. v., udtæles imod Qvitteringer fra Vedkommende, som Uddelingen betrøes, og som derover føre særskilt Regnskab under Hovedregnskabet.

§. 77.

De private Instituters og Skolars indvortes Deconomie, og hvad der, ved samme, ikke henhører til egentlig Undervisning, bliver Directoriens Overtilsyn uvedkommende.

XI. Oversyn over det hele Skolevæsen, aarslig Indberetning om samme, o. s. v.

§. 78.

Foruden at de specielle Beshyrere eller samtlige under Directionen staaende offentlige eller private Skoler og Institutter, til hvilket Religions-samfund de end høre, skulle, ligesom Skolecommissiønerne, for deres Skoler, være pligtige til at meddele Directionen de Underretninger, den derfra maatte forlange, og da ogsaa betimeligentilmelde den, naar Examen der holdes, paa det at den eller nogle dens Medlemmer, efter Leilighed, derved kunne være tilstede; saa skulle de og alle, ved hvert Aars Udgang, til Directionen indsende en General-Beretning om Skolernes eller Institutternes Forsatning, Lærere, Børnernes Antal og Undervisningens Gang.

§. 79.

Efter disse Beretninger tilfammentagne og de Underretninger, som ellers habes, affatter Directionen en aarslig Indberetning til Kongen, om det hele Elementair, Real og Borge-Skolevæsens Tilstand i Staden og dens Forsteder, hvad der er slet, og hvorvidt man efterhaanden er kommen Opfyldelsen af den nye Plan nærmere.

Denne

Denne Beretning, som maade tilføres Balancelance over den almindelige Skolekassens Indtægter og Udgifter, bekiendtgjøres dernæst ved Trykken, til Underretning for alle og enhver om Skolevæsenets Tilstand og om Virkningerne, som i de forskellige Grene, under den nye Beshyrelse, ere sporede.

§. 80.

Directionen har, i sin Indberetning, at nævne alle dem, som, enten ved særdeles virksomt Opsyn, eller ved fortrinlig Lærer-Duelighed og Flid, eller og ved Legater, i hvert sidstforløbne Aar, have gaaet Skolevæsenet, paa det at Kongen kan lære af kiende hver den, der, ved ødel Anvendelse af sin Tid og sin Aandskraft eller Forsmue, medvirker til Oplysning og Borgerheld.

§. 81.

Alle foregaaende Anordninger om Almue- og Borge-Skolevæsenet i Kiøbenhavn og dens Forsteder, forsaavidt de ved dette Reglement forandres, blive herved ophævede.

2

Reg=

Regler

til

Sagttagelse for Skolecommissionerne.

§. 1.

Skolecommissionen i enhver Menighed, til hvis Omhu den tilhørende Ungdom betroes, har at vaage over, at Kongens landsfaderlige Hensigt med dennes bedre Dannelse til gode og nyttige Borgere vorder opfyldt.

§. 2.

Samtlige Skolecommissioners Medlemmer bør derfor drage Omforg for, at Skoleundervisningen gaaer frem i Overensstemmelse med Skolelementets og med Hensyn til de Kundfaber, enhver tilkommende Borger bør have.

De bør flittig besøge de dem vedkommende Skoler i Eognet, paasee, at Skolelærerens Embe holdes i Agt, veilede ham med Raad, opmuntre ham, naar han trolig efterkommer sine Pligter, og adbaare ham, naar han feiler. Bliver Advaarselen frugtesløs, indberetter Skolecommissionen det til Directionen.

§. 3.

§. 3.

Bør det Medlem, som, efter indbyrdes Aftale i Commissionen, eller ifølge Reglementets §. 4, har specielt Tilsyn med een eller flere Skoler, bliver det især Pligt at veilede Skolelærerne i deres Embedsførelse; Han bør, i det mindste hver 14de Dag, besøge den eller de Skoler, i hvilke han, efter Lemmernes indbyrdes Aftaler har det specielle Tilsyn, og, deels ved at høre paa Underviisningen, deels ved Samtale med Lærerne og med Børnene, ved at lade sig forevise Børnenes Skrift og øvrige Arbejder, samt ved at eftersee Skolejournalen, underrette sig om Skolens Tilstand og Børnernes Fremgang. Ligeledes bør han, ved at opmuntre de Børn, som udmærke sig ved god Opførsel og Flittighed, og ved at formane dem, der findes efterladne, saavel som de Forældre og Husbønder, der, i Henseende til Børnens Nøenlighed eller Skolegang, ikke opfylder deres Pligter, søge at giøre alle Vedkommende opmærksomme paa Skoleindretningens velgiørende Nøenhed. Hver Gang han besøger Skolen, bør han i Journalen antegne saadant, og derefter, i næste Samling i Menighedens Skolecommissions, anmelde, hvad han maatte finde fornødent at erindre. Har Skolelæreren feilet i et eller andet mindre betydeligt, bør den, som har Tilsyn med Skolen, forinden saadant andrages for Commissionen, med Godmodighed adbaare ham om at rette Feilen; men, dersom denne Advaarsel skulde blive frugtesløs, bør Commissionen derom underrettes. Er Forfeelsen derimod af Betydning,

hed, bør han, uden foregaaende Afsvarsel, berette samme til Skolecommissionen; da denne, efter nærmere Under søgelse, afgjør Eagen eller indberetter den til Directionen.

§. 4.

Skolecommissionerne paasee, at ingen Lærere, i de dem vedkommende Institutter og Skoler, antages, uden saadanne, som ere af Directionen erkjendte dueftige.

§. 5.

Skolecommissionerne samles i Almindelighed een gang hver Maaned; Dagen og Tiderne bestemmes efter de Kleses Leilighed. Forsædet i disse Samlinger tilkommer Sognepræsten; Samlingen holdes i en af Sognets Skoler, hvis Commissionens Lemmer ikke forenes om et andet beqvemt Sted. Skulde der forefalde saadanne Forretninger, at de ikke i een Samling kunne afgjøres, eller noget Tilfælde indtræffe, som udfordrede et overordentligt Møde, da bør Commissionen holde Extra Samlinger.

§. 6.

Sognepræsten modtager de Anmeldelser og Breve, som indkomme til Commissionen. Han paasee, at Eagerne ordentlig foretages, og at Commissionens Beslutninger indføres i Protocolen, som hver Gang underskrives af samtlige tilstedeværende Medlemmer.

Correspondenten med Directionen og andre Vedkommende besørjes af ham, eller et andet af Com-

missionens Medlemmer; han bør og i andre Henseender at udføre, eller besørge udført, hvad af Commissionen, eller de fleste af samme, berettes. Hos ham bevares Commissionens Protocol, tilligemed alle, samme vedkommende, Papirer.

Naar nogen Sognekirkes Skoler eller Graver maatte af Commissionen udfæses til at føre Protocol, eller at gaae tilhaande ved Skriveriet, skal han være pligtig til at paatage sig det.

§. 7.

Skolecommissionen bør, i dens Samlinger, til de Tider den selv bestemmer, eftersee de Protocolter, der, ifølge Skolereglementet, bør holdes i enhver Skole. Den bør vaaage over, at hendes sigtmæssige Skolebøger bruges, og overvære de i Skolereglementet fastsatte Examina.

§. 8.

Skolecommissionen bør ugentlig lade sig, fra Skolerne, forelægge Fortegnelse over de Børn, som have forsvaunt Skolen; og derefter overlægge, hvorledes denne Forsømmelse kan afhjælpes. Biser noget Varn sig saa modvilligt og uhydligt, eller i anden Maade opfører sig saa slet, at de Straffe, som det er Skolelæreren tilladt at bruge, ansees at være utilstræffelige, bør Commissionen, efter foregaaende Under søgelse, indberette Eagen til Directionen, paa det at det nærmere kan vorde bestemt, hvorledes med et saadant Varn bør forholds. Commissionen, eller det Medlem af samme, som

har det specielle Opsyn, skal tillige paasee, at Skolestuen holdes reen og luftig, og forsynes med fornøden Varme.

§. 9.

Med Examen maae Skolecommissionen sørge for, at Siensandene, hoort der skal examineres, ikke bekendtgøres, enten Lærerne eller Børnene, tidligere end umiddelbar førend Prøven skal holdes; iligemaade: at Skribøgerne, Regne-Udarbejdselsene og de sidste skriftlige Prøvespytter, tillige med Skolens Dagbog fremlægges, og at Prøver af Børnenes Haandarbejder, hvor disse havees forrevises til Eftersyn.

§. 10.

Skolecommissionerne skulle, inden hvert Aars Februar Maanedes Udgang, tilligle Directionen fuldstændig Beretning om, hvad Skolevæsenet betræffende, i det afdigte Skoleaar, er foresalpet af Bigrigheden. Med Beretningerne maae de Børns skriftlige Prøver, som i det forløbne Aar ere confirmerede, følge.

§. 11.

Det paaligger Skolecommissionerne, ved indløbende Uordener, være sig Skoleforsammeller eller Overhørigheid o. s. v., at erindre, adbaare og ivertsette; men, angaaende Muldet og Affættelse, hver Gang at indhente Directionens Bestemmelse.

§. 12.

Ligesom Skolecommissionerne i Almindelighed bør iagttage alt, hvad dem efter Reglementet vedkommer, saa vilse de især giøre sig fortiente af deres Embede, ved at virke til, at der, i Henseende til de for hvert Eogn nødvendige Skoleforbedringer, saa lidet Ophold som mueligt har Sted; at Skoleforsammeller, uden vidtløftig Forhandling, forebygges; at ingen Lærer eller Lærrende underviser i mere, end det de forsaace og hoortil de ere stiftede, eller flere Børn, end de kunne overkomme, og at Medhjælpsere antages i de Skoler, hvor saadanne, enten i Henseende til Læregienstandene eller til Børnenes Antal, behøves; at Børnene i Classerne fordeles rigtigt, og hvor Forsyftelse fra en til anden Skole er nødvendig, at saadan skeer i rette Tid; at Lærere, som udmærke sig ved Duetlighed og Skid, ved Punctlighed i at passe Skoletiden, ved nøiagtig Forberedelse til deres Fag, især de catechetiske Samtaler og Forsandsøvelserne, ved Gave til at vedligeholde Orden og Opmærksomhed i deres Skole, uden Legemsstraffes Hjælp, og ellers vise nogen udmærket Virksomhed til Skolevæsenets Fremme, gøres Directionen bekendte; at de aarlige Skoleexamina holdes i Aagt, og at Confirmationen, saavidt den staager i Forbindelse med Skoleundervisningen, efterhaanden mere og mere opfylder sin Hensigt.

Korestaende i Forslag bragte Reglement for Almue og Borger, Skolevæsenet i Kiøbenhavn, til

tilligemed de samme bedfæiede Regler til Sagttagelse for Skolecommissionserne, ere af Hans Majestæt allernaadigst bifaldede, og kundgiøres herved til alle Vedkommendes Efterretning og allerunderdanigste Efterlevelse.

Det Kongelige Danske Cancellie, den

29de Juli 1814.

Kaas.

Cold.Bülow.Monrad. Berner.Lasfen.

Hansen. Fischer.

L o b e

for Børn af begge Køn i Almue- og Borger-Skolerne i Kjøbenhavn.

Henfigten med Skoleunderviisningen er, at de Unge ved den skulle dannes til oplyste, gode og duedige Mennesker. Det er da af største Bigtighed, at de bruge de kostbare Skoleaar vel, og fleste iagttage et sømmeligt Forhold saavel mod de Personer, der give dem Underviisning, som mod hinanden selv indbyrdes. Dette deres Forhold bestemmes ved Lobe; og disse her fremfattede Love, som ene styre til Børnenes Bedste, maade de alle følge med villig Lydighed.

I.

Enhvert Børn møder i Skolen nøiagtigen til den bestemte Tid, og sætter sig da i Stillehed paa sit Sted. Hvo flere Gange er kommen for sild, ham lader Læreren staae ved Døren, indtil han af ham fremkaldes.

II.

Sør Underviisningen begynder, synges om Morgenen eet eller to Vers af en passende Psalm. Paa samme Maade endes Underviisningen om Eftermiddagen. Under denne Sang rejser Enhver sig op, og bliver staaende paa sin Plads stille og andægtig. Kommer noget Børn imidlertid, bliver det udenfor, indtil Sangen er til Ende.

III.

Naar noget Børn nødsages til at forsinde een eller flere Læretimer, maade det enten iforveien eller strax efter medes for Læreren, som i Dagbogen anfører Børnets Graværelse. Men naar ellers et enkelt Børn for nogen Tid nødvendigigen maade blive borte af Skolen, maade een af dets Forældre, dets Børge eller en anden af dets Foresatte anmeldte det for den af Skolecommissionsens Lemmer, som har det specielle Osyn over

Skolen, modtager da af ham en Tilladelses-Ettel, som afleveres til Læreren. Skulde derimod uden ansøgt eller givne Tilladelse noget Barn, som til Skoles gang er indskrevet, forsømme at møde i Skolen til bestemte Tider, advares og straffes det saaledes, som i den følgende S. XII er fastsat, saastemt Skylden er hos Barnet selv; men er det Forældrenes eller andre Forsattes Skyld, da mulcteres disse indtil 10 Rbdlr. Eoslv efter Skole-Directionens Kjendelse.

IV.

Enhver maae komme i Skolen reenslig og ordentlig i sin Paaskledning.

V.

Saa vel i Ord som i Forhold maae hvert Barn, ældre og yngre, udvise mod sin Lærer den skyldige Ærbødighed, Lydighed og Taknemmelighed.

VI.

Hvert Barn maae vel vogte sig for at beskadige eller tilsmudsse sine Bøger.

VII.

I Læretimerne maae Enhver holde sig fra al uvedkommende Tale og Hvirken, fra al fremmed Syssel, og overhovedet fra Alt, hvad der forstyrrer hans og Andres Opmærksomhed, og derimod stadigen give Agt paa, hvad Læreren forklarer, villigen rette sig efter hans Underviisningsmaade, arbejde med Lyst paa hvad der i hver Time er foresat, og saaledes ved sin Lid og Lærvillighed søge at glæde sin Lærer og gavne sig selv.

VIII.

Hvad der opgives Nogen til at læses udenad eller at øve sig i hjemme, maae være nøiagtigen lært og gjort, inden han igjen kommer paa Skolen, saa at han derfor tilbørligen kan gjøre Rede.

IX.

I Læretimerne maae Ingen begjere Tilladelse til at gaae ud, sørend Den, der sidst gik, igjen er kommen ind.

X.

Ligesom Enhver saavel i som udenfor Skolen maae besidde sig paa Ædelighed og Ansæendighed i sit hele Forhold, saa bør han og i Tærdeleshed være høflig, omgængelig og søielig mod sine Meddisciple.

XI.

Naar Underviisningen er forbi, og Børnene forlade Skolen, iagttages ved Bortgangen et sømmeligt Forhold, ikke alene i Nærheden af Skolen, men ogsaa paa den øvrige Hjemvei.

XII.

Forseer nogen Discipel sig imod disse her foreskrevne Love, saa at han enten er uordenlig i sin Skolegang, eller ureenslig, eller trodfig mod sin Lærer, eller skændes med sine Bøger, eller uagtsom og uroelig, medens der undervises, eller forsømmelig og efterladt i sin Læsning, eller usædelig i Ord eller Gjerning, eller tilføjer sine Meddisciple, især de yngre, Fortred, eller paa anden Maade foretager sig noget Utilløbsligt og Lastrædigt, da bliver han derfor først af Læreren tiltalt, irettesat og advaret, og, hvis Dette ikke frugter, henfat til Bøffømmelse paa et affondret Sted i Skolen, ligesom og Læreren giver ham i Dagbogen en forsjent vanderende Anmærkning. Skulde han derefter endnu vedblive at gjøre sig skyldig i den samme Feil, da maae han taale, at hans Navn, med Tilleg af Ordet Doven eller usædelig, sættes paa den til saadant Brug i Skolen hængende sorte Table og han selv nedskrives i Skolen, ligesom og Dette atter anmærkes i Dagbogen. Men skulde disse Straffemidler, mod al Formodning, endnu ikke fremvirke hos ham den tilsigtede Forbedring, da tilsiendes ham af Læreren og vedkommende Forsatte Straf med et Riis, (dog ikke med den sammenbundne Ende deraf,) hvilken Straf han, naar de øvrige Børn gaae bort, bliver tilbage paa Skolen for at lide. Der, paa hvem i det løbende Skoleaar en saadan legemlig Straf flere Gange har maattet udøves, maae og ved den aarlige offentlige Examen bie, indtil alle de Dværgige ere blevene overhorte.

XIII.

Engen kan af nogen Præst blive antagen til Confirmation = Underviisning, langt mindre blive confirmeret, førend han medbringer Læreren Afteft om, at der paa hans Sædelighed ikke er at klage. Saa bør han og, naar han melder sig for at antages blandt Confirmander, forevise Præsten de maanedlige Gids- og Sædeligheds-Characterer, han har erholdt i det sidste Aar, i hvilket han har besøgt Skolen.

XIV.

Men for at Ungdommen i Almindelighed kan opvare med et religiøst Sindeslag, der er Skilden til alt Gødt, maae det tilføedes Børnene, ja endog gjøres dem til en kjær Nødt, fra det tolvte Aar af, at tage Deel med deres Lærere og andre vorne Christene i den offentlige Gudsbøyrkelse. De gjøre da i den første Underviisningstid i Religionen Læreren Rede for, hvad de af den hørte Prædiken have kunnet fatte.

XV.

Naar disse Love af Læreren optæses for Børnene, hvilket skeer tvende Gange om Aaret, bør de vel tage til Hjerte, hvad han forklarer dem om deres Hensigt og Nødvendighed, og derved paa ny lade sig opmuntre til Gid og Dyd og en ultraffellig Wandel, saa at de kunne tilbringe deres unge Aar i Skolen med Nytte og Behag, erhverve sig deres Læreres Tilfredshed, glæde Fader og Moder, og andre Forsatte, opvoire til Gavn og Hæder for Fædrelandet, og gjøre sig værdige til den Allgodes Velsignelse.

Den Kongelige Direction for Almue-
og Borger = Skolevæsenet i Sjæls-
havu, 1816.

Cold. Clausen. Gutfeld. Mangor. Lange.